

WYDARZENIA

Łódź na plaży

22 sierpnia zespół archeologów NMM przeprowadził inspekcję terenową nieznanego wcześniej wraku, odsłoniętego na plaży na północ od Smołdzina. Janusz Różycki, Krzysztof Kurzyk i Paweł Litwinienko z Działu Badań Podwodnych ustalili, że pozostałości jednostki zalegają w wydmiu na terenie Słowińskiego Parku Narodowego. We współpracy ze służbami Parku, przy udziale przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku – Delegatury w Słupsku, dokonano wstępnych oględzin wraku. Udokumentowano odkrytą część dziobową i pobrano próbę do datowania dendrochronologicznego. Wstępnie, na podstawie techniki wykonania jednostki oraz użytych materiałów (np. stalowych gwoździ i śrub) ocenia się, że wrak ze Smołdzina to prawdopodobnie pozostałość łodzi rybackiej z końca XIX wieku lub pierwszej połowy XX wieku.

Prace archeologów przy zalegającym w wydmiu wraku wzbudziły spore zainteresowanie plażowiczów. Fot. Krzysztof Kurzyk

Wystawa w Stoczni Gdańskiej

Od 14 sierpnia w historycznym budynku sali BHP Stoczni Gdańskiej zwiedzać można wystawę „Stocznia. Solidarność”. Autorem jej scenariusza jest Marek Twardowski, kustosz statku-muzeum „Dar Pomorza”, gdyńskiego oddziału NMM. Obok trzech dioram ożywionych efektami świetlnymi, ukazujących dawne wydziały kadłubowe K2 i K3, scenę z podpisywania Porozumień Sierpniowych 31 sierpnia 1980 roku oraz jedną z wizji rozbudowy stoczni z połowy lat 70., ekspozycję tworzą też modele statków tam budowanych i narzędzia wykorzystywane do budowy statków. Na tę część wystawy składają się ekspozycje ze zbiorów Działu Historii Budownictwa Okrętowego NMM, m.in. model rudowęgłowca „Soldek” – pierwszego pełnomorskiego statku zbudowanego w Stoczni Gdańskiej po II wojnie światowej, model drobnicowca typu B-54 oraz narzędzia: młotek spawalniczy, bijak i nit stoczniowy.

Europejska Sieć Muzeów Rzecznych

5 października w Muzeum Niemieckich Dróg Wodnych w Duisburgu rozpocznie się trzecie już spotkanie Europejskiej Sieci Muzeów Rzecznych. Lista uczestników spotkania wyraźnie pokazuje, że inicjatywa NMM zyskuje coraz szersze poparcie wśród europejskich muzeów rzecznych. Głównym celem spotkania będzie wypracowanie metod efektywnej współpracy. W tym celu NMM podjęło się analizy programów Unii Europejskiej pod kątem ich ewentualnego wykorzystania przez muzealną sieć. Wyniki tej analizy na spotkaniu w Duisburgu przedstawi Ewa Świeczkowska. Z kolei Jadwiga Klim zaprezentuje wnioski płynące z analizy kwestionariuszy rozesłanych kilka miesięcy temu do rzecznych muzeów. Okazało się, że najwięcej muzeów

rzecznych zlokalizowano w Niemczech i we Francji, większość z nich założono po II wojnie światowej, przeważają w tej grupie małe i średnie muzea, a ich wspólnymi problemami i wyzwaniem są: niedostateczne finansowanie, zbyt mała przestrzeń oraz rosnące wymagania zwiedzających.

NASZE ODDZIAŁY

Wakacje w CKWS

Pierwsze zajęcia edukacyjne w nowo otwartym Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie odbywały się w ramach cyklicznego programu wakacyjnego. Dział Edukacji NMM przygotował specjalną ofertę dla dzieci i młodzieży, która cieszyła się sporym zainteresowaniem wśród mieszkańców Tczewa oraz grup kolonijnych wypoczywających w naszym regionie. Nic dziwnego, skoro zajęcia miały formę warsztatów, w trakcie których uczestnicy wykonywali różnorodne doświadczenia związane z pracą archeologa podwodnego i konserwatora zabytków, a wcielając się w rolę skutnika budowali duży model szkluty wiślanej. Dzieci mogły także pobawić się na naszych nowych stanowiskach interaktywnych, spośród których największą radość sprawiła im możliwość sterowania pojazdami podwodnymi. Oczekujemy, że ze sporą grupką naszych „wakacyjnych” dzieci spotkamy się ponownie, tym razem już w ramach nowej oferty edukacyjnej dla szkół.

Nauka w wakacje? Pod warunkiem, że na warsztatach w CKWS. Fot. Przemysław Węgrzyn

Remont na „Darze Pomorza”

Trwa remont wewnątrz statku-muzeum „Dar Pomorza”, naszego gdyńskiego oddziału. W sierpniu zakończono prace w kabinie kapitana. W ich trakcie zdjęto drewniane oszalowanie kabiny, burtę zakonserwowano farbą antykorozyjną, a z boazerii zeszlifowano starą farbę i pomalowano ponownie, złoceniami podkreślając ozdobne detale. Zabytkowe kanapy zyskały nowe obicie. Remontem objęto też łazienkę, gdzie zerwano płytki podłogowe i ułożono nowe.

Kabina kapitana po remoncie. Fot. Marek Twardowski

„Wisła w dziejach Polski”

W Muzeum Wisły w Tczewie – Oddziale NMM trwają intensywne prace nad drugą częścią wystawy stałej „Wisła w dziejach Polski”. Zamontowane zostały stelaże wraz z graficznymi tłami oraz zintegrowane z nimi gabloty. Na stelażach umieszczono ramki LCD, w których pokazywane będą liczne, zmieniające się ilustracje. Trwają dalsze prace stolarskie, a równocześnie przygotowywane są prezentacje do terminali dotykowych. Rozpoczęło się też przewożenie do Tczewa przewidzianych na wystawę zabytków. W najbliższych tygodniach przystąpimy do wydruku ikonografii, podpisów i banerów.

NOWE EKSPONATY

Cztery modele

Dzięki hojności Towarzystwa Przyjaciół NMM kolekcje naszego Muzeum powiększyły się ostatnio o cztery nowe modele. W zbiorach Działu Wychowania Morskiego znalazł się model jachtu „Opty”, wykonany w skali 1:25 przez Zdenka Tomaska z Czech. Jacht jest jedną z najbardziej zasłużonych jednostek w historii polskiego żeglarstwa. Pod jego żaglami Leonid Teliga, w latach 1967–1969, jako pierwszy Polak samotnie opłynął kulę ziemską. Po zakończeniu rejsu jacht służył studenckim załogom Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, a w 1979 roku został przekazany do NMM. Obecnie „Opty” jest eksponowany w Centrum Konserwacji Wraków Statków, a jego model będzie wykorzystywany jako eksponat na wystawach związanych z historią żeglarstwa.

Model jachtu „Opty”. Fot. Bernadeta Galus

Zdenek Tomasek jest też autorem modelu polskiego kutra torpedowego projektu 664 (w kodzie NATO kuter torpedowy typu „Wisła”). W latach 1968–1973 zbudowano w Stoczni Północnej w Gdańsku osiem kutrów torpedowych projektu 664; okręty te określano jako kutry torpedowe duże – w skrócie KTD. Serię rozpoczął KTD 452 ORP „Bitny”, a zakończył KTD 459 ORP „Odporny”. Ich konstruktorem był inż. Dionizy Wiśniewski ze Skarżyska Kamiennej. W zakresie konstrukcji i rodzaju napędu na kutrach projektu 664 zastosowano nowatorskie rozwiązania techniczne: kadłuby zostały wykonane ze stopów lekkich (hydronalium), a do napędu służyły silniki wysokoprężne i turbina gazowa, włączana przy większych prędkościach. Model, w skali 1:50, wszedł do zbiorów Działu Historii Budownictwa Okrętowego, podobnie jak kolejny, który wykonał Edward Sprada z Gdyni. Jest to model polskiej, nowoczesnej jednostki ratowniczej „Bryza”, typu SAR-1500. Statek ten, użytkowany przez Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa, stacjonuje w porcie we Władysławowie. W służbie znajduje się obecnie 7 jednostek typu SAR-1500, „Bryza” jest pierwszą z serii. Ich główne zadania to: poszukiwanie oraz podejmowanie rozbitków z wody, udzielanie rozbitkom pomocy medycznej, transport poszkodowanych na ląd, gaszenie pożarów na statkach oraz holowanie ratownicze. Statek może udzielić schronienia 75 rozbitkom.

Do zbiorów Działu Historii Żeglugi Śródlądowej natomiast trafił model bocznokołowca wiślanego „Traugutt”, wykonany przez Tomasza Porębę. Ten statek towarowo-osobowy zbudowany został w 1926 r. i był ostatnim ze statków zbudowanych w Stoczni Schichaua w Elblągu dla polskich armatorów. Pływał na Wiśle do 1977 r. jako statek pasażerski i wczasowy. W 1996 r. został zezłomowany. W zbiorach Działu znajduje się już kilka modeli wiślanych bocznokołowców pasażerskich, żaden z nich nie odzwierciedla jednak wyglądu jednostki po 1945 r. Tymczasem po wojnie wysłużone bocznokołowce jeszcze przez 3 dziesięciolecia dominowały w wiślanym krajobrazie. Omawiany model jest więc z jednej strony uzupełnieniem luki w zbiorach, jak i cennym eksponatem, który zostanie pokazany na wystawie „Wisła w dziejach Polski”. Jego uzupełnieniem będą oryginalne zabytki z „Traugutta”, np. tłok pieczętny „Poczty na statku” oraz fotografie i pocztówki z widokami statku.

EDUKACJA

Muzealna propozycja dla każdego

Dział Edukacji NMM przygotował interesujące propozycje cyklicznych zajęć, które odbywać się będą w Ośrodku Kultury Morskiej w Gdańsku oraz w Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie. Po raz pierwszy oferta skierowana jest do tak szerokiego grona odbiorców: znajdą coś dla siebie zarówno osoby indywidualne w każdym wieku, jak i rodziny i grupy szkolne. I tak tczewskie CKWS proponuje uczniom szkół podstawowych dwa rodzaje warsztatów interdyscyplinarnych: „W pracowni Profesora Dociekliwego” i „Z Teligą dookoła świata – bardzo OPTY-mistyczna podróż przez oceany”. Pierwsze koncentrować się będą na różnorodnych eksperymentach (jak budowa kompasu i baterii z owoców, wywoływanie tęczy i chmury w probówce), drugie na poznawaniu świata śladami wielkiego polskiego żeglarza. Do Tczewa zapraszamy też rodziny z dziećmi 7-12-letnimi na „Rodzinne Warsztaty Naukowo-Zabawkowe”, w trakcie których doświadczalnie sprawdzać będą naukowe hipotezy i budować oryginalne zabawki (np. poduszki z płyty CD). Panie będą mogły wybrać się w „OPTY-mistyczny rejs kreatywny” i sprawdzić (za przykładem Leonida Teligi), jak nieszablonowy sposób podejścia do życiowych problemów pomaga w ich rozwiązywaniu. Ofertę zamykają warsztaty konserwatorskie dla seniorów „Moje ukryte skarby” i ogólnorozwojowe zajęcia dla dzieci w wieku 1-3 lat „Pierwsze kroczki w naszym Muzeum”. Te ostatnie zajęcia będą nowością w ofercie gdańskiego OKM, do którego zapraszamy także – wzorem lat ubiegłych – na warsztaty plastyczne: dla dzieci „Kolorowe soboty”, połączone ze zwiedzaniem ekspozycji, a dla osób 60+ „Lubię poniedziałki”, w trakcie których poznają różne techniki plastyczne (malarstwo, rysunek, akwarelę, węgiel, malarstwo na szkle, gwasz) i stworzą prace inspirowane wystawami NMM, morzem i regionem gdańskim. Wszystkich zainteresowanych uczestnictwem w zajęciach prosimy o zajrzenie na naszą stronę internetową www.nmm.pl, gdzie w zakładce „Edukacja – warsztaty muzealne” podane są szczegóły dotyczące spotkań. Zapisy trwają do końca września.

ZAPROSZENIE

Europejskie Dni Dziedzictwa

17 września z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy rodziny z dziećmi na zabawy archeologiczne do Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie. Wędrując od stanowiska do stanowiska prześledzimy wszystkie etapy podróży zabytków – od wykopaliska archeologicznego, przez prace dokumentacyjne, do działań konserwatorskich. Przy każdym stanowisku dzieci otrzymają kolejne żetony, a po zebraniu ich kompletu będą mogły odebrać pamiątkowy gadżet.